

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ VE ABD SENDİKALARI

Aydınlık Dergisi, 30 Mayıs 2004

Yıldırım Koç

ABD emperyalizmi Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde Türkiye'yi taşeronu haline getirmeye çalışıyor. Peki, bu süreçte, ABD sendikaları ne yapıyor?

ABD işçi sınıfı ve onun sendikal alandaki temsilcisi AFL-CIO, Irak savaşını destekliyor. ABD ordusunda savaşanların çok büyük bir çoğunluğu işçi. İşçi sınıfı, ABD emperyalizminin sömürsünden ve sağladığı ucuz petrolden yararlanıyor. Bunun için büyük bir bedel ödemediği sürece de desteği sürüyor. Desteğinin geri çekildiği nokta, ödenen bedelin artması, yani ABD'ye gelen tabutların sayısının yükselmesi. Ancak o noktaya kadar desteğini sürdürecektir.

Peki, bu destek çerçevesinde yeni uluslararası girişimleri var mı?

Var. ABD sendikaları, Türkiye'de 1992 yılında kadar, Asya Amerika Hür Çalışma Enstitüsü (AAFLI) aracılığıyla çalışma yapmıştı. AAFLI, Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı'nın (CIA) işbirlikçisi bir kuruluştur. Finansmanının çok büyük bir bölümünü de ABD devleti yapıyordu. Bu kuruluş, Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle kapandı. Ancak yerine Dayanışma Merkezi adıyla yeni bir örgüt kuruldu. Dayanışma Merkezi'nin finansmanının çok büyük bir bölümü de ABD Devletinden geliyor. Dayanışma Merkezi yetkilileri, yaklaşık 10 yıllık bir aradan sonra, Türkiye ile ilgilenmeye başladılar. 2003 yılı Haziran ayında ILO Uluslararası Çalışma Konferansı sırasında Dayanışma Merkezi'nden üç kişi benimle görüşmek istedi. Görüştük. Türkiye sendikalarıyla ilişkilerini geliştirme niyetlerinden söz ettiler. Ben kendilerine 1950'li yıllarda AID'nin İş ve İşçi Bulma Kurumu ile, 1960'li yıllarda AID'nin TÜRK-İŞ'le ve 1971-1992 döneminde de AAFLI'nin TÜRK-İŞ'le olan ilişkilerini, ortaya çıkan sorunları ve gündeme gelen eleştirileri anlattım. Ardından Türkiye'ye bir uzmanlarını gönderdiler. Gönderdikleri kişi, AAFLI döneminde Türkiye bürosunda çalışmış biriydi. Bu kişi, işçi konfederasyonlarının genel başkanlarıyla görüştü. İşbirliği olanaklarını araştırdı. Son aylarda ne yaptıklarını da bilmiyorum. Ancak bildiğim, Büyük Ortadoğu Projesi'nin sendikacılık ayağının aylar öncesinden hazırlanmaya başlandığıdır.

ABD Devleti ile ilişkiler Türkiye'de sendikacılığın gelişimi üzerinde olumsuz etkiler bıraktı. Bu ilişkilerin geliştiği ve güçlendiği 1951-1992 döneminde, ABD emperyalizmi Türkiye'nin bağımsızlığına büyük darbeler indiriyordu; ancak toprak bütünlüğüne yönelik bir tehdit oluşturmuyordu. Bu dönem sendikalarımızın ABD Devleti ve onun işbirlikçisi sendikal örgüt veya enstitülerle ilişkisi, bu ilişki içine girenlere çok fazla kişisel yaptırım getirmedir.

Ancak günümüzde ABD emperyalizmi Türkiye'nin bağımsızlığının ötesinde toprak bütünlüğü ve laik cumhuriyet açısından en önemli tehdidi oluşturmaktadır. Geçmişte AAFLI ile ilişkiye girildiğini ve bundan kişisel zarar görmediklerini düşünenler, günümüzde Dayanışma Merkezi ile benzer bir ilişki geliştirmeyi planlarsa, durumun çok farklı sonuçlar doğuracağını yaşayarak öğreneceklerdir.

Bu arada bir küçük haber: ABD sendikaları Irak Savaşı konusunda Başkan Bush'u eleştirdi. Hangi konuda, biliyor musunuz? Irak'ın yeniden inşası için harcama yaptığı için. AFL-CIO (Amerikan Sendikalar Federasyonu) 2004 yılı Mart ayında "İş Olanakları" başlıklı bir rapor yayımladı. Raporu şöyle deniliyor:

"Bush Yönetimi, Amerika'nın değil, Irak'ın yollarını ve okullarını yeniden inşa etmek için milyarlar harcıyor. Irak bizim yardımımıza büyük gereksinim duyuyor; ama Amerika'nın da gereksinimi var. Bush Yönetimi, kendi evimizde birçok gereksinimi görmezden gelirken, Irak'ın yeniden inşası için 87 milyar Dolar harcamaktadır... 13 milyon Iraklı, ABD'de vergi ödeyenlerin ödedikleri dolarlar sayesinde sağlık hizmetlerine kavuşacaktır... ABD okullarını modernleştirmek için ayrılan fon yoktur; ancak Irak okullarını yeniden inşa etmek için 90 milyon Dolar ayrılmıştır." (AFL-CIO, **JOBS, Special Report**, Mart 2004, s.3.)

Alın size Amerikan işçi sınıfından uluslararası dayanışma.